

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 48. СКРЕНТОН, ПА., ВІВТОРОК, 29 КВІТНЯ, 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., TUESDAY, APRIL 29, 1941. XXXI YEAR. No. 48.

ПІСЛЯ ЗАВЗЯТИХ БОЇВ ПІД МІСТОМ НІМЦІ УВІЙШЛИ ДО АТЕН; БРИТІЙ- СЬКА АРМІЯ ВІДПЛИЛА КОРАБ- ЛЯМИ З ГРЕЦІЇ

ЗАПОВІДАЮТЬ НІМЕЦЬКИЙ АТАК НА ГІБРАЛ- ТАР ЧЕРЕЗ ЕСПАНІЮ В НАЙБЛИЖЧІЙ БУДУЧЧИНІ

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО ПОХІД ГІТЛЕРА ПО УКРА- ЇНСЬКУ ПШЕНИЦЮ

В неділю зранку німецьке військо увійшло до столиці Греції, Атен. Першим ділом завойовників було застромлення гітлерівського прапору з свастики на Акрополі, старинній атенській фортеці, що є одним з славних пам'яток старинної Греції.

Вступлення німців до Атен попередили два дні завзятих боїв у гірських проходах перед столицею, де австралійські відділи поставили ще раз завзятий опір ворогові. Завдання цих боїв було здержати наступаючу німецьку армію доти, поки головна частина британської армії переміститься через вузьку сухопутну шийку до Коринту та інших пристаней на південь від Атен, де чекали на нього приготівані кораблі.

Успішна евакуація

З загальних повідомлень, що наслідки дотепер, виходить, що головна сила британської армії могла відійти кораблями з Греції на недалекий грецький острів Крету або до Африки. Урядові британські повідомлення не дають ще про те жадних вісток.

Щоб перешкодити евакуації британської армії, німецькі літаки скинули в суботу відділи парашутистів на згаданих сухопутних промиках, куди мусили відступати британці. Однак виглядає так, що ці зусилля не мали більшого успіху. Один з американських військових обсерваторів, Генсон В. Болдвін, пише в нью-йоркській "Таймс"-і, що евакуація британської армії з Греції була значно успішніша, ніж подібна евакуація британців минулого року через Дункерк з Франції, хоча тамтогорічний відступ через Дункерк було названо найуспішнішою евакуацією, що відома в світовій історії.

Греція продовжує боротьбу

Не відома поки що, чи вдалось теж видобути з Греції яким частинам грецької армії. Грецький король і уряд знаходяться на острові Крета, звідки видали прокламацію, що боротьба проти наїзника продовжується далі.

Крім південної частини Греції, так званого Пелопонезу, де грецька армія може ще ставити опір, лишилися ще незанятими численні грецькі острови, між якими найбільший острів Крета, осередок давніх визвольних рухів Греції.

Перед самим вступленням німців до Атен грецька преса помістила статті з покликком до населення, щоб воно не падало на дусі, бо боротьба не скінчена. Атени нераз були заняті ворогом на протязі довгої історії Греції. Але, не зважаючи на те, Греція ніколи ще не була цілком покорена чужою силою.

ЧУЖІ ЖАНДАРМИ В ЮГОСЛАВІЇ

Німці привезли до Югославії більшу кількість мадярських і румунських жандармів, яким доручили вдержання порядку в окупованих місцевостях. Головна команда жандармерії знаходиться однак в німецьких руках.

В столиці Югославії, Белграді, яка була проголошена отвертим містом і якої серби не боронили, поховано дотепер 6,000 осіб, вбитих летунськими бомбами, якими Гітлер казав обкидати безборонне місто.

ПОРАНЕННЯ КРАЙЗЛЕРА

Відомий скрипак Фріц Крайзлер потрапив під автомобіль в Нью-Йорку і був важко потовчений. Він має розколений череп. Руки Крайзлера, які є заасекуровані на мільйон доларів в кількох великих компаніях, нешкоджені. Все таки побоюються, чи він переживе це тяжке потовчення.

ХТО КОГО ПЕРЕХИТРИВ

Хінський письменник Лін Ютан заявив, що совісько-японський договір є "злісно-дружньою угодою", в якій кожна сторона хоче обдурити другу. На його думку Сталін обдурив Матсуоку, бо підписав об'єднання англійську та американську флоту". "Я — мовляв — цілком переконаний, що Сталін веде подвійну гру. Тому то він і проважав особисто Матсуоку на залізничну станцію, вдоволено думаючи: ну, тепер ти, Матсуока, можеш провалитись в пекло."

без війни. Тому що Сталін дотепер не відмовив ще нічого, що було потрібне Гітлеру до ведення війни, нема основи думати, чому б не мало прийти до порозуміння і щодо української пшениці.

Промова Черчила

В неділю пополудні мав промову по радіо британський прем'єр Черчил. Промова була передана теж американськими станціями.

Черчил заявив, що війна не буде вирішена на користь Німеччини, поки Гітлерові не вдасться зайняти Англію і перервати її комунікацію з Америкою. Поки це не станеться, доти окупація однієї чи другої країни німецькою армією не буде мати рішучого впливу на вистід війни.

НІМЕЦЬКІ ШПІОНИ В АМЕРИЦІ

Конгресмен Даес заявляє, що комісія розслідування анти-американської чинності має докази широкого шпійонського чинності нацистів у Нью-Йорку. Відомо, що в помешканнях, де ночують моряки, завжди треться кілька агентів, які збирають відомості про рух англійських пароплавів та транспортів.

В Лос-Анджелес федеральні агенти проконтролювали 37 осіб на пароплаві "Буенос-Айрес Мару", який відпливав у Японію. З того 4 затримали. Шукали тих, що втікають від виконання військової повинності, але переглядали не лише сорочки, а й панчохи. Особи, яких переглядали, прибули до Лос-Анджелеса з різних міст Сполучених Держав і їхали через Владивосток у Німеччину. Називали себе "торговцями". Найбільше з них (17) приїхали з Нью-Йорку, а решта з Шикаго, Детройту і Сан-Франсиско.

У ФРАНЦІЇ РОЗСТРІЛЯНО ВТІКАЧІВ З НІМЕЧЧИНИ

Французький уряд Петена ухвалив повернути назад на батьківщину втікачів з Німеччини, Австрії й Судетів, тобто: видати їх Гештапо, або відправити на примусові праці при будові залізниці в Африці. В одному з концентраційних таборів втікачі подали протест, а потім збунтувались проти такого рішення. Внаслідок того 150 осіб були вбиті й ранені.

НІМЦІ ШУКАЮТЬ ШЛЯХІВ ДО НАФТИ

Стокгольмський часопис "Афтонбладет" надрукував повідомлення свого кореспондента з Анкари, будчи то в Болгарії відбулася нарада Гітлера з царем Борисом, німецьким послом в Туреччині фон Папенем та німецьким послом в СРСР фон Шуленбургом про шукання шляхів до нафти. Обмірковувались два плани. Коли СРСР пристане до "осі", то Німеччина має через Туреччину йти за нафтою в Мозул. Коли ж до "осі" пристане Туреччина, то разом з нею йти на Кавказ за нафтою в Баку. По скільки "Правда" заявила, що СРСР до "осі" не пристав, то залишається для здійснення другий план: перетягнути на бік "осі" Туреччину й вдарити на Кавказ. Ця вістка, однак, виглядає на навмисне пущену неправду.

ІНТЕРНОВАНІ ІТАЛІЙСЬКІ МОРЯКИ

Американська влада сконфіскувала італійські кораблі, що були в американських пристанях, після того, як залога понизилася машини на кораблях. На образку бачимо арештованих італійських моряків одного з кораблів. При візді до нью-йоркської пристані частина інтернованих демонстративно піднесла руки до фашистського салюту.

НЕ БУДЕ СТРАЙКУ В ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС

Представники юній автомобільних робітників і автомобільної компанії Джeneral Моторс погодилися на те, щоб продовжувати працю у всіх фабриках, а разом з тим вести далі переговори про новий контракт. Цей контракт буде обов'язувати від 28-го квітня. Страйк, на який погодилася більшість юнійних локалів, відложено на домагання Об'єднаної Ради Посередництва, якої представники будуть брати участь в дальших переговорах юній і компанії.

ЗАБЕРУТЬ ПАРОПЛАВИ "ОСІ" В АМЕРИЦІ

Міждержавна американська комісія у Вашингтоні під головуванням заступника державного секретаря Сомнера Велеса ухвалила внесення д. Гуйна, міністра закордонних справ Уругваю, щоб всі пароплави, які належать громадянам держав "осі" і через війну стоять без ужитку в портах Америки, перебрати у власність відповідних американських держав. Власникам сплачено буде належне відшкодування. Пароплави мають вживатись для оборонної служби, а також для торгівлі з огляду на те, що знищення великої кількості англійських торгових кораблів (майже п'ять і пів мільйона тон) надзвичайно ослабило торгові зв'язки.

АМЕРИКАНСЬКІ ХОРВАТИ ПРОТИ ФАЛЬШИВОЇ "СА- МОСТІЙНОСТІ"

Голова центрального комітету об'єднаних хорватських організацій в Північній Америці, Мілян Біліч, опублікував у "Таймс"-і, що тутешні хорвати ставляться негативно до фальшиво створеної двома ворогами хорватів — Німеччиною та Італією — "хорватської держави". Більшість хорватів в Європі і в Америці ставиться до цієї події з обуренням і відмовляється йти за агентами Гітлера й Мусоліні. Хорвати в Югославії будуть продовжувати свій бій за свободу разом з сербськими й словінськими братами.

ФРАНЦІЯ ВИЙДЕ З ЛІГИ НАЦІЙ

З Віші неофіційно повідомляють, що уряд Петена ухвалив вихід Франції з Ліги Націй. Повідомлення про це подано буде в ближчих днях, але заява стане правною лише через два роки.

Фактично Ліга Націй перестала вже існувати і жадного міжнародного значіння не має. Знищили її самі творці, що не дотримали складених собою законів.

МАЧЕК В ЄРУСАЛІМІ

З Єрусалиму повідомляють, що югославський король Петро Другий разом з прем'єром, генералом Сімовичем, та його заступником, провідником хорватів Мачеком, і іншими міністрами прилетів у Єрусалим. Звідтіля всі вони мають перебратись через Каїро до Лондону, де й буде урядувати югославський уряд на вигнанні. По дорозі їх обстріляв німецький літак. Одного з міністрів вбито. Вістки німецької пропаганди, що Мачек помирился з ними, неправдиві.

МЯГКОВУГІЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ ЗНОВУ РОЗБИЛИСЬ

Переговори Оборонної Комісії Посередництва з представниками компаній і робітників мягковугільної індустрії розбилися і страйк триває далі. Управа Юнайтед Майн Воркерс і представники північних мягковугільних оперейторів погодилися на пропозицію президента Розевелта, передачу їм Комісією Посередництва, південній компанії відмовились.

Комісія запропонувала, щоб оперейтори, які вже прийняли умови юній, почали негайно працювати на тих умовах; там, де ще не досягнуто згоди, щоб працювати згідно з умовами старого контракту, з тим, що новий контракт і встановлена ним платня буде обов'язувати від дня, коли почалась відновлена праця.

Південні оперейтори пого-

джуються підвищити платню своїм робітникам на долара денно, однак відказуються платити 40 центів більше, себто зрівняти заплату своїх робітників з платнею шахтарів у північних стейтах. Вони за те згодні, щоб північні оперейтори піднесли своїм робітникам платню тільки на 60 центів і щоб тим способом була досягнута рівність.

Припускають, що президент Розевелт, який наслідком застою в мягковугільній індустрії припинив свій виїзд до південних стейтів, прийме якісь рішучі міри, щоб відчистити бодай частину шахт. Існуючі припаси мягкого вугілля вичерпалися настільки, що деякі сталеві гуті зменшили свою працю на 30 і 40 відсотків.

ЗРІСТ ВОЄННИХ НАСТРОЇВ У СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Інститут розсліду публічної думки під керівництвом д-ра Галлупа, який дотепер дуже точно зясував настрої американського населення, повідомляє про зріст воєнних настроїв серед широкого загалу. Таблиці інституту вказують, що в 1939-ому році дві третини допитуваних осіб відповідали, що для Америки важніше затримати мир, ніж помагати Англії, коли б це мало втягнути Сполучені Держави у війну. В 1940-ому році настрої змінились так, що дві третини були за поміч Англії, навіть коли б це означало війну. Останній допит в тій справі дав такі відповіді:

Питання: Коли б зараз треба було голосувати, чи Америка має почати війну з Німеччиною й Італією, то як ви голосували б?

Дев'ять відсотків записаних відповідей, що голосували б за війну, 81 відсоток казали, що голосували б проти.

Друге питання було таке: Коли б показалося, що інакше не можна перемогти Німеччину, як тільки через активну участь Америки у війні, то чи ви були б за те, щоб Америка вступила у війну?

На це питання 68 відсотків запитаних дало потакуючу відповідь, 24 відсотки відповіли, що ні, а 8 відсотків заявили, що ще не рішилися. З тих двох питань і відповідей Інститут Галлупа робить висновок, що американці не є войовничо настроєні, але що величезна більшість населення не тільки не хоче поразки Англії, але готова на війну в її обороні, коли б того було треба.

НЕ 50, А 80 ТИСЯЧ ЛІ- ТАНІВ У РІК

Конгрес почав наради над законом про призначення шістьох і пів мільйона доларів на зброєння. Частина фондів буде вжита на таке поширення летунської індустрії, яке дозволило б Америці виробляти 80,000 боєвих літаків в рік. Дотепер цілком американської авіаційної індустрії була будова 50,000 літаків річно. Вже тепер з американських варшавців випускають по півтора до двох тисяч аеропланів на місяць.

КАНАДІЙСЬКІ ЛЕТУНИ В АНГЛІЇ

До Англії прибули знову великі відділи канадського війська, в тому числі кілька тисяч летунів, летунських механіків та гарматчиків протиліткової артилерії.

СВІЖІ ПОГОЛОСКИ ПРО УКРАЇНУ

З тимчасової французької столиці Віші поширюють погоски, що Гітлер ще цього літа піде по хліб на Україну. Ті самі джерела повідомляють, що СРСРський Союз переводить більші відділи війська з манчурської границі на свої західні кордони.

АГІТАЦІЯ ПРОТИ ЧЕР- ЧИЛА В АМЕРИЦІ

Газети В. Р. Гирста почали в Америці гостру агітацію проти англійського прем'єра Вінстона Черчила і його помічника, робітничого лідера Ернста Бевина. Німецькі газети вже давно вважають Черчила головним своїм противником, та стараються дискредитувати його перед англійською і перед американською публікою.

ЗАСУД ФІЛЬМОВОГО БА- ГАЧА

Федеральний суд в Нью-Йорку покарав фільмового підприємця Джозефа Скенка 3-ма роками тюрми і 20,000 доларами грошової гривни за те, що він подав неправдиві вістки про свій маєток і так оминував плачення податків. Окрім того Скенк мусить заплатити зазеглі податки на суму 223 тисяч доларів.

НІМЦІ ВІДНОВЛЯТЬ ПОЛЬЩУ?

Стокгольмські газети повідомляють, що Москва домагається від Німеччини виконання однієї з таємних точок договору, якою Гітлер зобов'язався створити невелику польську державу.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрантон, Па. Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

НАРОДНА ВОЛЯ

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
В Сполучених Державах з вином Скрантон, Па., на рік	In the United States (except Scranton, Pa.), per year
На рік року	Per 6 months
В Канаді, заграниччю і в Скрантон, Па., на рік	In Canada, foreign countries and in Scranton, Pa., per year
На рік року	Per 6 months

Ціна поодинокого числа 3 центи	Single copy 3 cents
Телефон: 2-8897	Telephone: 2-8897

Адреса — Address
NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

За оголошення редакції не підписує

НОВІ ПОДАТКИ

Конгрес і сенат певно змінять ще неодноразово в урядовому проєкті нових податків, однак певно, що не зменшать їх на стільки, щоб і найбідніші мешканці Америки не відчували на собі тягару оборонних зброєнь і допомоги для Англії. Думка, щоб покрити кошти узброєння Америки й Великої Британії бодай у значній мірі податками, не стрічає отвертої опозиції. Суперечка в конгресі й сенаті буде головною над тим, чи накладати більші посередні чи безпосередні податки.

Уряд пропонує, щоб велику частину потрібних фондів зібрати з податків на особисті приходи громадян. В конгресі є думки, щоб обложити більшими податками ріжні продукти й обслугову, а не казати податковцям платити готівку. Та вислід буде однаковий: уряд хоче зібрати і певно збере додаткових три і пів білйона доларів у рік, а населення їм суму внесе. Справжні представники працюючих людей в обидвох законодавчих палатах повинні тільки вважати, щоб належну частину тягару покласти на плечі багатих, з яких дехто вже довгий час затирав руки, рахуючи, що на воєнних доставках можна буде добре пожитись.

План негайного високого оподаткування у великій мірі перекареслює ті надії. Підчас попередньої війни уряд діставав був собі готівку головно шляхом позичок у населення. "Бонди свободи" й інші державні цінні папери закуповувались головно великими банками і взагалі людьми, що мали гроші, і від них уряд діставав більшість потрібної на узброєння і на ведення війни готівки. Ці бонди, що приносили високі проценти, уряд сплачував роками і вони давали багатіям гарний, а до того ще й вільний від оподаткування прибуток.

З хвилиною, як настала теперішня криза, фінансові спекулянти почали готуватись до купівлі подібних високо-процентних фондів, радіючи вже наперед довгороченцями державними облігаціями з високими відсотками. Вони навмисне копчили капітали в готівці, розпускали вістки, що "капітал не вірить Розевелтові", і чигали на момент, коли уряд випустить цінні папери, які принесли б найменше чотири, а то й більше доларів від сотні. Тоді задумували "пожитись". Після того, сподівались, американські податковці будуть роками платити податки, щоб сплачувати довгі і добрі проценти від закуплених банкірами фондів. І їм тепер не подобається, що держава збирається покривати велику частину своїх видатків податками, а не позичками.

Через це нові податки є дійсним зацапаченням гроша американським податковцям. Кілька літ вищих податків та ошадностей у державній господарці зможуть покрити теперішні видатки на озброєння. Нормальні податки вистачать на біжучі видатки. Держава не потребуватиме позичати більших сум на високі проценти і податковці, від яких тепер зажадають дещо більшої данини, не муситимуть сплачувати тих фондів і процентів роками, так як ще тепер платять за останню світову війну.

Ясно, що такий державний податковий план не подобається тим, хто хотів вкласти свої гроші в довготермінові, високопроцентні, певні, державні папери, та тішився думкою, як то десятками літ він не буде нічого робити, тільки відрізувати собі "товсті" купони, на викуп яких податковці муситимуть роками складати гроші.

Окрім того, кажуть, фінансова політика уряду готова зробити банкірам ще одну неприємну месюдианку. Як видно вже з суми намічених податків, уряд на протязі кількох років потребуватиме більше грошей, ніж збере з податків. Той недобір мусить бути покритий позичками. І в Вашингтоні вперто кружляють поговорки, що департамент скарбу хоче випускати тільки короткотермінові і низькопроцентні бонди і що задумує продавати їх по змозі безпосередньо тим, хто заохоче в такий спосіб льокувати свій капітал. Дотепер водилося так, що державні бонди продавали через великі банки, які заробляли на цьому гарну "комишен". Окрім того куплені банками бонди йшли на біржу і там відпродавались публіці часто по вищих "ринкових" цінах, що давало банкам дальший зарібок. Тепер, кажуть, уряд буде старатись по скільки можливо оминати тих банкірських посередників і продавати бонди по їх дійсній ціні безпосереднім покупцям.

Все це разом настроює "великих фінансистів" проти уряду та проти поодиноких осіб, що керують заграничною й економічною політикою Америки. В

цьому лежить причина злобних виступів деяких газет і людей, особливо з багатих класів, проти президента і деяких його помічників. У цьому має корінь велика частина ізоляційної, проти-робітничої, фашистської і всякої іншої реакційної пропаганди. Раз позичково-податкова політика уряду перешкоджає великим нетрудовим заробіткам, так вона кепська, хоч кожному ясно, що вона спрямована на оборону волі та демократії. Звідти й береться така завзята миролюбивість деяких багатих, які в недавні ще роки не вагались оголошувати фальшиві документи, щоб втягнути Сполучені Держави у війну для себе воєнну авантюру. Тому тепер вони є проти війни і вживають всіх можливих засобів пропаганди проти уряду і його політики.

Не без того, щоб ця опозиція не проявлялась ще іншими, широкій публіці невідомими способами натиску на уряд, конгрес і сенат. Та коли правительством і більшість обидвох законодавчих палат не дадуть себе залаяти чи обдурити, коли їх політика буде далі спрямована виразно й ясно на оборону людських свобод, коли тягар оборони буде розкладений так, щоб зпід нього не вимикались ті, що не орють і не сіють, тільки на людській біді капітали збивають, — тоді американське громадянство певно дасть їм повну підтримку і затії та надії кандидатів на "воєнних мільонерів" розвинуться перед волею народу.

СССР І РОСІЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ

Перед нами число 1-2 від 22-го квітня російського часопису "Новый Путь", з підзаголовком "русский социал-демократический орган", який "видається колективом імені Ю. О. Мартова", "під редакцією Ф. Дана".

Поява цього органу поруч з партійним російським соціал-демократичним часописом "Социалистический Вестник" має певне значіння й для нас. Вона розкриває той бляк, отруй з якого ширилась поміж робітниками й соціалістами ріжних народів протягом двох десятиліть, спершу з Берліна, потім з Парижа, а тепер пробує вести свою акцію з Нью Йорку.

Після большевицької перемоги в російській соціал-демократичній партії склався гурток, який увесь час доводив, що большевиків не треба валити збройно, бо вони "все ж таки марксисті" і "з часом виправляться". Треба, мовляв, критикувати, але державницькі їх змагання, як на міжнародному полі, так і в середині, підирати.

Цей гурток, засівши в осередку російських соціал-демократів, всякими способами парализував всі зусилля міжнародного соціалізму рішуче стати проти большевизму; деморалізував його вигаданими відомостями про поступовість, робітничий характер, соціалістичні змагання большевиків, переродження диктатури в демократію і т. п.

Коли ж врешті під досвідом життя більшість соціал-демократичної групи перейшла на непримиримому супроти большевиків позицію, "большевицькофільствуюча" меншість виділилася й, використовуючи свої старі звязки продовжує стару "роботу". Одним з вірних члених "роботи" є й "Новий Путь".

Характер і зміст її особливо виразно видно з статті Ф. Дана "Совітський Союз та війна" і з "Розмови з совітським октябристом". В них фактично виявлено програму закордонної і внутрішньої політики цих большевицьких "соціал-демократів".

Ф. Дан доводить, що, хоча для перемоги пролетаріату потрібна перемога Англії над світовим фашизмом, але "шанси Англії на перемогу порівнюючи невеликі"; "вони збільшаться якщо до війни приступить Америка", але "максимальні гарантії перемоги Англії може дати лише участь Совітського Союзу у війні проти Німеччини". "Завдання — мовляв — втягнути СССР у проти-гітлерівський фронт, цілком не безнадійне". Твердження про міцність сталінсько-гітлерівського союзу, спільність інтересів диктатур, тощо, безпідставні. "Всі дер-

жани і що з цим тяжко примиритись, але я припиняюсь, свідомо й щиро во ім'я національних інтересів моєї батьківщини. Як колись руські "октябристи" (ліберальні поміщики. — Н. Г.) примирялися з царським самодержавством во ім'я "Великої Росії", так я твердо рішив примиритись з культом "вождя" і режимом політичної неволі, ради того, щоб в ці страшні роки розрухи і війни моя батьківщина устояла й не розпалась. Розуміється, від деяких форм диктатури й "візантійства" (деспотії) мені не гаразд, але я, як націоналіст і патріот, вважаю, що національні інтереси Росії вимагають в цей час і "твердої влади" і "звеличення вождя". Коли би сучасна влада впала, то прийшла б гірша. Ця влада підняла Росію з пропасті, воскресила її, як велику державу. Ми звикли довіряти "вождю" і з нашого національного погляду зовнішня політика останніх літ обережна й далекозора. Сталін програє лише тоді, як його пакт програє" і так далі.

Все це зрозуміло й підтверджує стару відомість, що СССР давно перестав бути крайньою соціалізм (власне ніколи такою й не був), а став національною імперіалістичною державою. Розуміємо цілком натхнення совітського бюрократу, який отверто називає себе "націоналістом і патріотом". Та що у всьому цьому є соціалістичного?

Не думаємо, щоб Ф. Дан не знав, що робить. Це робота тих, що розкладають демократію, деморалізують її надії на СССР, щоб не допустити до самостійної акції в своїй обороні. Це найбільший внутрішній ворог демократії, який нищив її протягом 20 літ і намагається нищити далі. З ним треба отверто й рішуче боротись. Треба зривати соціалістичну маску з червоних "націонал-соціалістів", які оправдують всяку неволю в ім'я добра їх "національної держави".

Н. Григорій

НОВИЙ СОВІТСЬКИЙ ШЛЯХ В АФГАНІСТАН

З Москви повідомляють, що закінчено будову нового шляху з Туркестану до кордонів Афганістану через Памір. Подорож цей шлях іде на висоті 12,000 стій.

ПЕТЕН ПРИНІВ СОВІТСЬКОГО ПОСЛА

З Віні повідомляють, що маршал Петен прийняв 26-го квітня совітського посла А. Богомолова, який передав йому свої уявлення. З того часу, як на жадання французького уряду ще перед війною совітського посла Я. Суріца було відкликано, нового не було призначено. Обов'язки його виконував А. Богомолов, який тепер офіційно призначений послом при уряді маршала Петена. Дипломатичні відносини між Францією та СССР весь час офіційно вважались дружніми, не зважаючи на совітсько-німецьке порозуміння й переслідування комуністів у Франції. Совітське посольство весь час мандрувало за французьким урядом: з Парижу до Бордо, а з Бордо до Віні.

Призначення А. Богомолова послом сталося у відповідь на призначення в Москву французького посла Гастона Бержері.

МОЛОТОВ ПРИОБІЦЮЄ ПОМІЧ ХІНІ

З Шанга повідомляють, що Молотов прийняв хінського посла Тсе й заявив йому, що СССР не припинить своєї помочі Хіні. Згодився навіть післати в Хіну спеціальних емісарів для переговорів про збільшення військових закупок і прохав, щоб сам Чіан Кайшек чи інший високий у-

ДАР ДЕЛЕГАТИВ ДЕСЯТОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧОМУ СОЮЗОВИ

На протязі суботи, неділі й понеділка Головна Кашкетарня У. Р. Союзу одержала ще 15 аплікацій нових членів від шістьох делегатів і одного головного урядника. Число приєднаних ними членів виноситься вже більше як пів сотні. М. т. Степаном Мельником з Лакавана, Н. Р., і т. Олександром Матейком з Брукліна почалося свого рода змагання за перше місце в понижчому реєстрі.

Відділ	Імя делегата-організатора	Приєднав членів	Старших Дітей	Разом
4.	Степан Мельник	5	1	6
23	Олекса Матейко	3	3	6
82	Теодор Радийський	2	2	4
32	Йосиф Запотоцький	2	2	4
104	Николай Свистович	3	3	6
204	Дмитро Завойський	3	3	6
221	Катерина Доманьчук	3	3	6
93	Лев Галаджій	2	2	4
224	Іван Чарнецький	2	2	4
232	Данило Лобай	2	2	4
292	Дмитро Гайовий (Гол. Радний)	2	2	4
111	Максим Рибак	2	2	4
82	Іван Матейко (Гол. Контроль)	2	2	4
27	Стефан Кохан	1	1	2
79	Григорій Тернопільський	1	1	2
186	Ілько Горбань	1	1	2
308	Семеон Батрин	1	1	2
296	Ілько Кісь	1	1	2
46	Іван Гайгель	1	1	2
51	Василь Костишин	1	1	2
157	Михайло Сколоцький	1	1	2
37	Михайло Таньчин	1	1	2
37	Гелен Ячун	1	1	2

Разом з аплікаціями трьох нових членів делегатка Катерина Доманьчук з Шикаго пише:

Як делегатка на Десяту Конвенцію підтримую заклики Народної Волі, щоб кожний делегат старався приєднати до найменше одного члена. Посилаю три аплікації і буду старатись вислати ще більше.

Підтримую також пропозицію т. Безручка, щоб кожний делегат придбав передплатника на "Юкрейнієн Лайф". Позитим, що продаю 15 чисел того журналу кожного місяця, цього місяця вже відіслала три цілорічні передплати.

З товариським привітом,

Катерина Доманьчук

Простіться делегатів, що приєднують членів на Десяту Конвенцію, щоб прислали аплікації тих членів окремо, на адресу рекордового секретаря, т. Т. Минника. Тоді не будуть ніякої помилки і приєднані члени будуть зараховані їм згідно з їх бажанням, та будуть проголошені в газеті.

рядовець прибув у Москву для підписання нового договору замість того, що підписано в 1924-ім році. СССР неможливо збиратись зробити натиск на комуністів, щоб не перешкоджали підписанню договору.

ПОВОРОТ "БІЛОГВАРДИЙЦІВ" НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Шангайський тижневик "Чайна Вікл Ревю" повідомляє, що в зв'язку з умовою між Японією та СССР місцеві руські "білогвардійці" розпочали рух повороту в Росію. До цього часу жили вони надіями, що Японія воюватиме з Росією і внаслідок війни буде скинуто совітську владу. Тепер показується, що надії не справдилися і "білогвардійці" стають "новоточанами". Особливо молодь, яка не дуже пам'ятає комуністичні насильства.

ПОМОЖІМ БІБЛІОТЕКАМ

З нагоди українського вестерка, що відбувся в публічній бібліотеці при 10-ій вулиці в Нью Йорку 22-го лютого, влаштований Жіночим Товариством імені Лесі Українки і про котрий була вже згадка

в Жіночій Голосі, представниця цієї бібліотеки, М. Ватсон звернулася до нас зі сльозами на очах: Американські публічні бібліотеки Флориди вестерка просять допомогти їм призбирати українські книжки, бо ці бібліотеки мають потребу в них.

М. Ватсон звернулася до нашого товариства як до знайомих української групи, аби ми з свого боку причинилися до збільшення відділу українських книжок в згаданих бібліотеках. Тому оцею дорогою звертаємось до всього українського громадянства, як хто має які перчитані книжки, може їх дати, нехай пішки впродовж до тих бібліотек, а нас просимо ласкаво повідомити скільки і які книжки посилає за що згоріли щиро дякуємо.

Адреси, по яких проситимуть вислати книжки:

1. PUBLIC LIBRARY, Yonkers, N. Y.

2. PUBLIC LIBRARY, Westhampton, Long Island, N. Y.

Т. Ярмолу, 335 E. 6th St., New York, N. Y.

ПІСЛЯ БОМБОВОГО НАЛЕТУ НА ЛОНДОН

Руйни в Лондоні після одного з найбільших нічних нальотів німецьких літаків. Робітники усувають румовище і відрабукують приспаних вбитих і ранених.

ДО ПИСИ

20-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ТОВАРИСТВА
(Шикаго, Іл.)

20 літ тому було започатковано в Шикаго Запомогове Товариство Українських Жінок. Тих кілька жінок, що взяли за працю, ставили собі завданням організувати українських прогресивних жінок в Шикаго, пригорнути їх до спільної громадської праці на користь нашого народу тут і на рідних землях. Тяжка то була праця, але дала добрі наслідки. За 20 літ товариство збільшилось, зробило немало корисної праці. Доказом того може бути те, що товариство має добре ім'я та пошану серед шикаговецької громади.

Отже з нагоди 20-літнього існування Запомогове Товариство Українських Жінок влаштує "Святочний Вечір" з концертною програмою, ввечерю і з танцями в неділю, 4-го травня, в годині 5-ї полудні, в Мидвест Атлетик Клуб, при Норт Гемлін Евню і Медисон вулиці. Вступ \$1.50 від особи.

В ювілейному святі-концерті візьмуть участь найкращі місцеві сили, як: панна Чуйко, Іван Гул і Олег Кульпак — сольові співи; дует — Євгенія Моранець і Д. Атаманець; п-ні Кульпак виголосить декламацию; "Коломийку" і "Запорожця" виконають наші танцюристи.

Головний реферат про історію Запомогового Товариства Українських Жінок виголосить п-ні Софія Шкраба, президента нашої товариства.

До комітету, що займається тим святом, входять: п-ні М. Гоголь, М. Древницька, О. Моранець, І. Опишана, І. Колісник і К. Безо. Вони роблять всі заходи, щоб задовольнити гостей як найкраще. Тому Запомогове Товариство Українських Жінок запрошує все українське громадянство Шикаго і околиці прийти на цей ювілейний бенкет і разом з нами святкувати дорогу для нас річницю.

З огляду на те, що товариство хоче наперед знати про кількість гостей, просимо тих,

що бажають прибути на наше свято, повідомити або зателефонувати до секретарки: Маруся Костів, 1938 В. Шикаго Евню, телефон Армітаж 3447. М. Костів

КОНЦЕРТ В ЧЕСТЬ ПРОФЕ-
СОРА ОЛЕКСАНДРА КО-
ШИЦЯ
(Рочестер, Н. Й.)

Заходом Хору Українського Народного Дому, при співучасті хору парохії св. Йосафата, відбувся в нашій громаді 5-го квітня концерт для вшановання сорокп'ятилітньої праці нашого славного диригента і композитора, професора Олександра Кошиця.

Концерт відбувся в залі Народного Дому при 831 Джозеф Евню з великим успіхом. Зала, яка містить чотири сотні крісел, була виповнена вщент. Концерт почався точно в означений час, осяма година п'ятнадцять минут, при повнім зборі людей.

Програма концерту складалася з хороших творів і промов. Перед розпочаттям концерту членкиня концертного комітету, п-на Катерина Федьків, привітала входивших в залу професора О. Кошиця з дружиною гарно приготованою промовою в англійській мові. Під ясні оплески публіки шановний ювілянт, занявши місце зі зворушенням, довів кожне слово і рух хороших пісень.

Першою точкою програми був виступ Хору Українського Народного Дому під управою диригентки, панни Софії Дорофєй. Хор відспівав вісім пісень, три Леонтовича, одну Степового і чотири Кошиця. Хор і диригентка вивязалися зі свого завдання дуже добре.

Після того виступив хор парохії св. Йосафата під управою диригента і диаконички, п. Александра Лаврова. Хор відспівав з добрим успіхом п'ять пісень, одну Леонтовича, одну Степового, одну Лисенка і дві Кошиця. Обидва хори зібрали від публіки ясні оплески.

Далі наступив реферат про

життя і працю проф. О. Кошиця, який виголосив бувший член капелі А. Кошиця та бувший диригент громадського рочестерського хору і мандолінової оркестри, а теперішній диригент хору в Оліфант, Па., п. Лев Сорочинський.

Підчас останньої точки, яку пізніше виконали об'єднані хори (Народного Дому і парохійський), на сцену запрошено професора Кошиця з дружиною. Маленька дівчинка вручила ювілянтові китицю роже, а диригентка Софія Дорофєй виголосила в його честь промову і вручила ювілянтові дар рочестерської громади. Публіка на залі зворушена тим до глибини душі, з очей течуть сльози, а разом з тим гремлять оплески в честь ювілянта.

Нараз все стихає. Професор Кошиць говорить. Дякує громадці, славить українську пісню, якій служив стільки літ і дає буде служити. Звертає увагу на її силу і красу. Знову буревій оплесків та оклики "многих літ" і "слава".

Хор викінчує свою програму. Першими двома піснями диригує Софія Дорофєй, далі двома д. Олександр Лаврів, який передає привіт від парохії о. Турулі, який не міг прийти наслідком дуже важкої перешкоди, та складає ювілянтові побажання від своєї громади й організації. Останніми двома піснями звучать хорів диригує д. Лев Сорочинський. Тим свято закінчується. Публіка, між якою було багато не-українських американців, розходиться нерадомо — хотіли б ще остати з ювілянтом, особисто його привітати, побажати сил і здоров'я.

Так і сталося. Хор Народного Дому запросив на гостину членів хору парохії св. Йосафата, а з ними за стіл засів і проф. Кошиць з дружиною і велика частина громади.

Слід при тій нагоді здожити подяку тим, що зайнялися влаштуванням цього ювілейного свята, а головню нашої молоді, в руках якої була вся підготовка концерту. Анна Луцишин, Катерина Федьків, С. Сидор, диригенти і члени оби-

двох хорів, та всі товариства, що підтримали цей почин, заступовують на вдячність громади.

II

Другого дня, себто шестого квітня, заходом Українського Народного Дому відбулась святоточна вечера в честь професора О. Кошиця. Гості засіли за гарно прибраними столами. Ювілянт з дружиною, управа дому і почесні гості при головному столі. Голова Народного Дому подякував молоді, що сповнила громадську повинність і вшанувала концертом присутнього ювілянта. Після того поклікав на товст-майстра гостя з Оліфанту, п. Льва Сорочинського, який давав слово по порядку всім, накінєць і собі самому. Представники від організації побажали ювілянтові всього найкращого.

При закінченню ювілянт забрав слово, ще раз зясував значіння нашої пісні, і з глибоким вдволенням дякував присутній молоді, що вона веде таку гарну працю.

Присутні привітали промову ясными оплесками і відспівали йому "Многая літа".

Отак в нас відсвятковано ювілей професора О. Кошиця. Може це буде заохотою для других громад.

Д. Братусь

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬ-
НИЙ ХОР "ДУМКА"
(Дітройт, Миш.)

Вже проминуло 15 літ від коли Український Національний Хор "Думка" почав існувати та виконувати своє важке завдання. Хор "Думка" є єдиним українським незалежним хором в місті Дітройті. Кажу незалежним, бо фактично він незалежний від кожної небудь парохії, чи якого небудь політичного чи партійного угруповання, але залежним він себе почуває від усього українського загалу, серед якого і для якого весь час працює, та зпоміж якого добирає співацьких сил.

Багато разів, будучи незалежним, а спіраючись виключно на власні сили, прихотилося хором пережити дуже важкі хвили. Та хор ніколи не заломався, а все вперто і з

завзяттям прямував до виченої цілі. А ціллю хору від першого дня було представляти чаруючу красу української пісні американському громадянству. Та не лише співати, але при цій нагоді подавати вяснення про українську пісню та її значіння, бо дійсно нема народу, який мав би такі пісні, в яких описана вся історія його хоробрих походів та подвигів, ціла слава в повнім блеску, а також і ціла трагедія України. Пояснення української пісні чужинцям давав часто адвокат І. Панчук, почесний менеджер хору, а найчастіше пояснювала пані Н. Атаманець.

Хор "Думка" у великій мірі доконав свого і своєю піснею здобув для українців загальну симпатію їх американських співгромадян. І нині громадяне міста Дітройту гордіться тим, що мають у себе такий хор, яким не повстидаються на найкращих сценах та найбільших своїх підприємствах. Доказом повищих слів нехай будуть численні виступи, які хор відбув, та запрошення, які хор в найближчих днях має відбутися. Одним словом, хор "Думка" доконав більше між тутешнім громадянством для української справи, чим доконала яканебудь політична чи релігійна група, а доконав цього своєю постійною мозольною і послідовною працею. Хор рік-річно виступав та помагав українським організаціям і товариствам у всіх загально-українських національних святах, та помагав у різних виступах майже всім, та помагав лише за "спасибі". Жадне більше свято не обійшлося без хору "Думка" і думаю, на будуче не обійдеться.

Для відмічення пройденного шляху за 15 літ, хор "Думка" рішав відсвяткувати 15-літню річницю свого існування дня 18-го травня (мая) в Українському Національнм Домі при Мартин вулиці. Хор хоче знати, як український загал міста Дітройту і околиці допоможе йому відсвяткувати одно свято за 15 літ. Хор "Думка" хоче знати, скільки зрозуміння знайде у своїх, та як свої доцінять його мозольну працю,

яке признання і чи взагалі знайде признання від українців за свою працю для української справи. Все це покажеться в дні 18-го травня в Українськм Народнм Домі при Мартин вулиці.

Варто б теж прочитати думку українських громадян про У. Н. Хор "Думку" та його 15-літній ювілей-свято, на сторінках української преси.

П. Дуда
член хору "Думка"

УВАГА! СКРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Заходом Українських Організацій Скрентону

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 4-ГО ТРАВНЯ (МАЯ) 1941 РОКУ

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ДЛЯ ВШАНОВАННЯ 80-ТИХ РОКОВИН
СМЕРТІ КОБЗАРЯ УКРАЇНИ

Y. M. C. A. AUDITORIUM,
Corner North Washington & Mulberry, Scranton, Pa.

У програмі виступ Українського Громадського Хору — солоспіви — промови — декламації.

ПОЧАТОК В ГОД. 7-Й ВЕЧЕРОМ. — ВСТУП 50 ЦНТ.

яке признання і чи взагалі знайде признання від українців за свою працю для української справи. Все це покажеться в дні 18-го травня в Українськм Народнм Домі при Мартин вулиці.

Варто б теж прочитати думку українських громадян про У. Н. Хор "Думку" та його 15-літній ювілей-свято, на сторінках української преси.

П. Дуда
член хору "Думка"

НА РЕКОРДОВАННЯ УКРА-
ЇНСЬКОЇ ПІСНІ
(Бриджпорт, Конн.)

В неділю, 30-го березня, з нагоди хрестин у Мирослава Трипалюка в Нью Йорку, переведено збірку на рекордвання української пісні.

Жертвували по \$1.00: Олександр Кобрин з Бриджпорт, Конн., Іван Ільків, Мирослав Трипалюка, Іван Бойко і Хрестина Кучма. М. К. 50 центів.

Разом зібрано \$5.50. Гроші вислано на руки касієра Конгресового Комітету.

Олександр Кобрин

ОЙ, ТИ ЗОРЕ

Ой, не гасни, зоре ясна,
В хмари сині не ховайся,
Бачиш, як ідуть нещасні,
Ти витай їх, усміхайся.

Ой, ти зоре, ти зірнице,
Ясним сонцем ти нам будь,
Просвічай ти нам дорогу,
У далеку життя путь.

Євген Березинський
Нью Йорк, 18 березня 1941.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДНИ

1

(Баунд Брук, Н. Дж.)

По довгій недозі помер дня 11-го квітня, в 7-й годині вечером, член 166-го відділу У. Р. Союзу, Панько Грек. Похорон відбувся 14-го квітня, в 9-й годині рано, з дому на Менвил, до української греко-католицької церкви, а потім на Ст. Джозеф цвинтар. Члени і членкині 166-го відділу взяли численну участь в похороні.

Покійний походив зі села Медин, повіт Збараж, Галичина. Був добрим членом, чотири роки председателем і довгий час тростісом у нашій товаристві. Вступив до Українського Робітничого Союзу в 1924-ім році. При смерті мав 62 роки. Покинувши у смутку вдову Павлину і трьох синів: Семка, Олексу і Френка. Всі вони жонаті. Остало також сім внуків, котрих покійний дуже любив.

Нехай прибрана земля Вашингтона буде йому легка як перо. Вічна йому пам'ять.

Григорій Семчишин, секр.

2

(Амстердам, Н. Й.)

В четвер, 3-го квітня, помер член 107-го відділу У. Р. Союзу, Павло Куніцький. Покійний походив з міста Білий Камінь, повіт Золочів. Помер у віці 55 років. Вступив до У. Р. Союзу в 1923-ім році. Все сповняв точно свої товариські

(Продовження на стор. 4)

Панас Мирний

ЛИХО ДАВНЄ Й СЬОГОЧАСНЕ

Добре тому Башкиреві, на увесь повіт добре! Земель у нього — не міряно, слуг у нього — не злічено. Через увесь повіт розіслалися його лани широкополі, виграючи на сонці запашними степами, хвилюючи колосистим житом, пшеницею. Буйні ліси поперетинали його маєтні, і вздовж, і вишир, і впоперек; широкоплесні стави та озера пороялягалися в затишних балках, по низах, мов задля того, щоб ясне сонце й сине небо повсякчас любовалися та видивлялися у їх чистих, прозорих водах, щоб водина прохолода одводжува ла сухе запашне повітря й напувала цілющою силою й без того родючу силу землі. А як гарно та весело по маєтках пана Башкиря! Співаючі пташки ціле літо не вгавають у його садках-сілах; табуни коней, череди скоту, отари овець оголошують своїм гуком вільне повітря степів. Куди не глянь, куди не подивися, всюди благодать божя, статок і достаток!

Тільки по його селах чогось сумно та нудно. Невеличкі людські оселі порозкидалися то сям, то там, мов ховалися одна від одної, як від лихого дозріця. . . . І люди, що жили по тих оселях, понурі та помхурі, німі та мовчазливі, тиняються, як тіні, по горах та байраках, виходять на широкополі лани, на пишнотеліні

долини не світом білим любоватися, не пісень веселих співати, а віддавати буйному вітрові своє важке зідхання, свої сльози кривні, щоб він, легкокрилий, одніс їх до Господа Бога.

— Господи, де наша смерть забарилася? Або її пошли, або волю дай! — від краю й до краю по Башкиреві маєтках ходило й голосило людське зідхання.

Що ж то за знак? Невже ж людям недобре жилося серед такої розкоші та привілля? Чи то їх та давня дурисвітка — воля збивала з пантелику й не пускала ясно глянути очима навкруги?

Послухаймо, що кажуть сусідні панки та полупанки в очі Башкиреві.

— Добре вам, Олексію Івановичу, — і цареві краще не треба! Землі у вас не міряно, людей у вас не злічено. . . . Та ще до того й люди такі покірні та слухняні — нижче трави, тихше води! . . .

— Не кажіть мені такого про людей! — кричав Олексій Іванович. — Не кажіть нічого! То не люди добрі, то гадюки капосні! Одного я в Господа Бога молив, одної ласки просив — дати на них усіх одну спину, щоб як одного вчистив, то всім зразу дошкунув! А то руки свої пооббивав бучись, голос стратив лаючись, а все одно: мов у стіву горохом! . . .

(1) І не диво: бо я один, а їх більше тисячі. . . . Тисяча голів на те, щоб тобі шкоди та втрати наробити! . . . Господи, чом ти не дав їм однієї спини?

— Та к ваша рука, поздоровав Боже, Олексію Івановичу, то й з тисячею справиться! — казали панки.

— Ні, пристав . . . Почав приставати. . . . Колись правився, та ще як правився! Тут канчуком, було, лясну — до самого краю мій ляск досягає! А тепер не те. Колись сам ходив біля того, сам справляв що роботу, а тепер у кожному селі свій станок завів. . . . А все не помага! Не вибеш із їх бісових лобів тієї волі та мандрів. . . . Ніяк не вибеш! . . .

Не любив Олексій Іванович не тільки волі, а й думки про волю — страх не любив. Звісно, не задля себе: сам він був найвільнолюбивіший чоловік на весь повіт, не знав ні в чому ніяких препон і перегород. . . . А не любив, щоб кріпаки дбали про волю або гнобили яку небудь думку про неї.

— Навіщо їм та воля здався? Щоб порізатись? — казав він. — Йй-Богу, поріжуться! Син батька заріже, а не то що чужий чужого. . . . Та який їм ще треба волі? Чи вони в мене голодні-холодні, чи не ситі й одті? Чи їм ніде серед степів прогулятися? А от — пити та ледарювати — то дзуськи! Сам не пью та їх бую, а все не гуляю і їм не попусти гуляти. Гуляня даремні думки плодити; даремні думки мандрів доводять, а в мандрах

— пропащий чоловік! От, примірно, в царя військо. Що б воно було, коли б усіх кудикотів, туди й пішов? Розтеглися б, як руді миші! І цареві горе, і військові — друге. Царя кожний би нехрест-бусурман у полон узав, а таке військо поодиноки перебили. А от, коли всі держаться купи — що б там не держало їх: чи страх божий, чи канчук гострий — о-о, то зовсім інша річ! . . .

Так чистенько вчитував Олексій Іванович своїм кріпакам, додаючи до того ще більше снаги черкеським арапникам, що вивіз із Кавказу, де за молодих літ служив у війську. І такі речі Олексія Івановича вислухували кріпаки з великою покірливістю. Що більше корило кріпаків — чи речі, чи арапник Олексія Івановича? Певно, що одно другому допомагало. Бо самі кріпаки хвалилися, що їх пан — могутній пан: і духу великого, та й сили не малої. Раз канчуком вчеше — до печинки дійме, а голосом крикне — душа з ляку аж в ноги вступить, під прати ховається.

І справді, Олексій Іванович був чоловік не аби який: високого зросту, плечистий, рукавичний, цибатий, з круглим, немаче кишинський кавун, обличчям і гостроверхою головою; рот широкий — трохи не до вух, ніс припліскуваний, а на кінці одутлий та круглий, мов волосська ріпа; вуси, руді та довгі, униз загнутися, очі — бульками, з червоними жилочками на білих банках. Страш-

но було глянути в ті очі під добрий час, а під лихий, як червоні жилочки налльються кровю і аж випнуть, а в зіницях зажевріють хижі іскорки, дикий зір — і той би злякався того страшного погляду й зітреміт би від ляку, а то ж чоловік та ще й підданий пана Башкиря! Не дарма всі боялися зустрітиса з ним і врозтіж тікали, як зобачать було хоч здалеку.

Страшний був чоловік Олексій Іванович, та ще до того могутний. Він безперемінно був маршалом, а маршал тоді був не те, що тепер "предводитель". У нього в руках на увесь повіт були суд і розправа. Суддя та справник, мов ті слуги, по цілих годинах дожидали за порогом, коли буде ласка вельможному панові їх до себе в хату поклікати. Та ще, дожидаючи, господар бога молять, щоб він, милосердний, послав того дня Олексієві Івановичу, устачи з постелі, правою ногою на долівку ступити, бо як лівою, то буде така пара, що і в гарячій лазні, шмагаючи з усієї сили віником, не наженеш тако. Зугарний був Олексій Іванович усім страху завдати. Та як його й не боїться? Багатир він на увесь повіт; губернатор під проїзд знає тільки його одного домівку — прямицінько до нього завертає; сам він, буваючи в губернії, до губернатора, мов до свого родича, заходить; не раз і цілувалися з губернатором. А кому не звісно, що губернатор аби з ким не поцілується! Сказано — мо-

гучий! . . . Люди кажуть: з думним не бійся, а з могутим не тягайся, і не даром кажуть. Ніхто не зважиться накривити слова сказати Олексієві Івановичу, а не то щоб не послухатися його наказу або піти проти нього. І от би, здається, жити Олексієві Івановичу, жити та Бога хвалити! А проте й він часто та густо нарікав на свою долю. Ні честь, ні слава, ні заможливість — ніщо не захищало його від тієї напасті-туги, що, не розбираючи, гризе людське серце і в багатого і в убогого.

Чого ж сумує Олексій Іванович? Чого його серце туго окриває? — Того, що як здама Олексій Іванович, що от він тепер і в славі, і в повазі, і добра в нього — на дев'ять б стало, а кому він ту славу передасть? Кому добро, віками нажите, перейде? Хто буде розкошувати в тому добрі, засилаючи Богові молитви за його душу? . . . То так його завина й ухопить.

Як його, справді, й не сумувати? Вже двадцять літ минає, як він жонатий, десятеро діток мав, та ні одним не дав йому Господь очей нарадувати. Оце вродиться дитина, наберуть мамок-няньок; сам Олексій Іванович пильнує, щоб, бува, чаксом чого не заподіяли дитині, а дивись — поживе з пів року, похиріє-похиріє та й віддасть Богові душу. За першими ще не велика була скорбота — надія серце гріла: молоді ще самі, приведе ще Господь нарадувати, а як умерло п'яте та шосте, упався жаль в Олексія

Івановича серце, обняла голову чорна думка. . . . Чого він тільки не робив, як не розкидав своїм розумом, вже бариною й по лікарнях возив, по заграничах провадив, сама вона скільки раз і на прощу їздила, — ніщо не помагало.

— Ви б, Олексію Івановичу, стрічних кумів узяти, — радять йому добрі приятелі.

— Яких то стрічних кумів? — спитався він.

— Таких: як знайдеться дитина, то вийти з двору й першого стрічного в куми запрохати.

— Першого стрічного? А як то кріпак буде? — скрикнув Олексій Іванович.

— На те вже божя воля: чи кріпак, то й кріпак — треба й кріпака прохати, — кажуть йому.

Олексій Іванович нічого на те не одказав, тільки голову схилив та замислюється. . . . Що він думав тоді? Чи не мирив, бува, свій панський гонор з Господньою волею? Бо барина в ті часи якраз вагітна ходила, а жили вони в селі Од-раді, де близько й полупанка не було — саме кріпацтво. . . .

І от одного літнього ранку, саме в жнива, ще тільки що почало на світ благословитись, як збудив Олексія Івановича нестямний крик. . . . То був крик і великої радості, і немого горя задля батьківського серця: йому доведено, що не барина подарувала його сином. Звісно, що він зразу схопився та ще, як запримітив його "камердинер", і на ліву ногу

(Далі буде)

УКРАЇНСЬКА ДІВОЧА ШКОЛА У ФАКС ЧЕЙС

Історія вчить, що кожний нарід, що хоче добитися самостійності, мусить подбати перед усім про те, щоб піднести себе до такого ступня освіти, щоб сам відчув свою національну достойність, освідомив себе, як націю. Українці в Європі також зрозуміли, що тільки нарід освічений, характерний та матеріально сильний може здобути політичні та національні права і самостійність. Перші українські просвітки-діаї дбали, щоб познайомити широкі маси з тим, хто вони, якими мусять бути, та як до своєї мети стремити. В тій цілі творили читальні, кооперативи, дитячі садки, школи та ріжні інші освітні організації.

Як інші народи, так і українці в Європі звертали головну увагу на молодь, знаючи, що в ній майбутність народу. Те саме робить і американський нарід тут, який розуміє, що вдержання волі, поступу, належний розвиток громадського життя, вищий життєвий рівень і добробут залежать від освітнього ступня громадянства, себто від науки, яку це громадянство може дати своїй молоді. Тому тут так дбають за ничжу, середню й вищу освіту.

Ріжні групи, з яких складається американський нарід, користаючи зі спільної всім ту-тешньої освіти, стараються ще також плекати і культуру того народу, з якого вони вийшли. Роблять це з кількома цілями: раз, щоб продовжувати і розвивати ті надбання, якими славиться їх нарід в Європі чи звідки вони прийшли; друге, щоб не губити звязку з своїми земляками, що остали за морем; третє, щоб мати змогу впливати на них, помагати їм, бути далі для них братами.

Хто цікавиться життям українських імігрантів у Америці і дивиться на все розпалошеними очима, той бачить, що тут є багато молоді українського роду, але, на жаль, мало такої, що знає і дбає про нарід, з якого вийшли її батьки. Великий процент тої молоді навіть не признається, що її батьки українці.

Очевидно, що ці діти не приносять потіхи своїм батькам, які журяться та нарікають сами на себе, що не вміли виховати своїх дітей на добрих людей, що не цураються свого роду.

Де ж причина цього? Чия вина, що діти пропадають для українського народу, відповідають від його громадських організацій? Причина в тому, що українські імігранти не вміли або навіть не стараються виховати своїх дітей так, щоб ті знали, якогo вони роду і шанували нарід своїх батьків. Не розуміли, що обовязок батьків був і є затримати дітей і молодь при народі, з якого вони походять. Не знали, як навчити дитину шанувати й любити так Америку, як і нарід український.

Дитина йде в світ і, не-обзайомлена з українською культурою, думає, що її зовсім нема. Вважає Україну такою бідною, що про неї соромно навіть згадувати. Навіть буває, що нерозважні діти погорджують народом, з якого вийшли їх батьки.

Всі народи в Сполучених Державах дбають про те, щоб зашепити своїй молоді свідомість її походження, щоб вони могли йти в світ, брати культурні здобутки своєї американської батьківщини, не цураючись при цьому й українських. Так і ми повинні складати здобутки культури української з культурою Америки, здобувати подвійну освіту, по-вищену культуру, збагачену здобутками ріжних народів.

На жаль, серед української іміграції цього зичаю ще не закріплено. Навіть не творимо своїх шкіл. А це зле. Наша молодь не бачить української школи, і тому гордує мовою й культурою батьків, бо не бачить того в школах. Як може молодь цінити те, чого не бачила й не знає?

Чи можна це зло направити? Чи можна бодай якомусь відсоткови молоді вицепити знання й пошану до української культури? Так, можна. Треба лише, щоб українські батьки зрозуміли, що необхідно мати українські школи.

Доказом цієї правди є існування Дівочої Академії ім. св. Василя Великого у Факс Чейс, коло Філадельфії, в Пенсильванії. Це школа для дівчат степені "гай-скул", з правом публічності. Вчать у ній світські учительки й сестри-василіянки. Учениці українських родин походять з ріжних сторін Америки. Вони мешкають при школі.

Предмети, що обовязкові для всіх "гай-скул", викладаються по англійськи, а релігій, українська мова, література, історія та географія України — по українськи. Опріч того навчають там українського вишивання, музики, народних танків; влаштовують представлення та концерти і т. п. Діти виховуються в пошані до всього доброго, американського і українського. Помешкання й класи нові, ясні, чисті, гарні. Не відрізняються від публічних шкіл. Повітря здорове, бо навколо сади й городи. Харч першорядний, бо при школі своя фарма.

Така школа навчить дітей шанувати і любити культурні надбання Америки і України. Таких шкіл нам треба більше. До таких шкіл посилаймо дітей, щоб вони не забули, чийх батьків діти.

Ева Піддубчишин

ЗВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА МУЗЕЮ В СТЕМФОРД, КОНН.

(За час від 1-го жовтня 1940 до 31-го березня 1941)

I. Бібліотека

У звітовім часі дорогого дарів громадянства влинуло до бібліотеки 551 томів книжок, 769 томів журналів (магазинів) українських та англійських, кілька тисяч примірників української американської та старокраєвої преси. Річ природна, не всі дари можна було влучити у головний збір бібліотеки, бо біля 40% дарів треба було передати до бібліотечного складу як дублетів, все ж таки біля 60% дарів збільшило Стемфордську бібліотеку. Завдяки співпраці громадянства багато старокраєвих нині незвичайно цінних журналів майже доходить вже до повного доповнення з вийком найстаріших річників. В нашій посіданні є навіть такі вже рідкі річи навіть в Європі, як річники першої української часописи Зорі Галицької, Правди й тощо.

II. Музей

В тім часі прибуло до Музею в Стемфорді: 4 передісторичні предмети, 4 грамоти, 6

старих мап, 1 прапор, 1 образ, 18 монет, 25 грошевих знаків, 2 олеодруки, 2 рисунки, 8 відзнак, 1 колекція українських поштових значків, 99 фотографій, 3 вишивки, 2 печатки.

Прохання до українсько-американського громадянства

Управа бібліотеки просить без попереднього повідомлення вже не присилати: українсько-американської преси по році 1935 та українсько-американських календарів по році 1925, бо ті річи вже майже доповнені. Є ще, правда, невеличкі браки, тому з огляду на доволі високі пересилкові оплати проситься про посідання таких календарів чи часописів повідомити наперед управу, яка дасть відповідь, чи ті річи для доповнення потрібні, чи ні. Натомість бажана ще всяка старокраєва преса та магазини.

Рівнож прохається присилати книжки наукові та красної літератури, українські та англійські. Одні та другі дуже потрібні для бібліотеки Українського Каледжу в Стемфорді. Управа бібліотеки широк була б вдячна за жертвування Української Енциклопедії (зокрема III тому), Української Географії, Кулицького-Кубійовича, Історії Української Культури, Історії Українського Війська та других новіших видань на Західній Україні.

При посіданні кожної річи до музею проситься подавати на картці докладний опис, свого рода метрику предмету; без того предмет стає майже безвартісний. На старих фотографіях конечно (найкраще на пересвітлюючій папері або в другий спосіб) проситься виписувати, хто є та чи друга особа, бо тільки фотографії з такими поясненнями представляють вартість для майбутньої історії українсько-американської збірності. Без того вони безвартісні.

За всі дотеперішні дари та прихильність громадян до наших установ управа складає всім щирю подяку.

Управа Української Бібліотеки та Музею у Стемфорді.

ПРО ЧИЩЕННЯ ЗУБІВ

Про те, що зуби мають дуже велике значіння для здоровля людини, мабуть не треба говорити, бо це відома справа. В останніх часах лікарів відкрили, що лихі, зіпсуті зуби є не тільки причиною шлункових недуг, але часто бувають причиною хвороби таких, здавалося б незвязаних з зубами, органів як нирки, серце, суглоби, вуха та ін.

"Орал сепсис" — захворювання, що походить з устної ямини, — це один з "наймодніших" лікарських висловів. Численні досліді у шпиталях та клініках виказали, що часто, коли хворому, наприклад, на нирки усунули хворі, зіпсуті зуби, тоді й нирки скоро видужували. Подібно бувало часто і з хворобами інших органів. Таке захворювання якогось далекого органу від зуба можливе тому, що до нутра зуба входять та виходять з нього кро-

воносні судини, якими допливає віджичка кров. Коли ж зуб має, наприклад, ушкодження корону чи дірку в пій або в короні, тоді до нутра зуба через таке ушкодження, позбавлене шкливо, вдираються хворобові заразні-бактерії, яких повно в устній ямині. Вони псують зуб, що порохняв і кришиться. Коли ж бактерії дійдуть до кровоносних судин у глибині зуба, тоді дістаються через їхні ушкоджені порохняніми стінки до крові, а з кровю доходить до най-даліших закутин нашого тіла.

Значіння чищення зубів

Тому легко зрозуміти, яку вагу мають здорові і цілі зуби для загального здоровля людини. Коли зуби ще цілі та здорові, тоді легко можна не допустити до зубних хворіб через правильне чищення зубів та устної ямини. Головно на ніч треба киче чистити зуби, бо у невичищеної роти та у щілинах між зубами лишається багато решток їжі, що через ніч розпадаються, втворюючи шкідливі кваси, які розпускають шкливо зуба і влєкшують бактеріям доступ до середини зуба. Головно мучні страви (хліб, булка, картоплі) та цукрові витворюють при довільному побуті в роті такі кваси, тому головно на ніч треба пильно вичистити зуби і рот від решток мучних страв.

Зуби треба чистити найменше два рази денно, рано, і вечером, щіточкою. Всякі інші способи чищення зубів виколувачками, нитками чи при помочі полокань ріжними водами та еліксірами до уст, не заступають чищення зубів щіточкою, як це потверджує такий досвід. Коли усунений з рота зуб почорнит при шийці чорнилом, тоді осад, що звичайно буває при шийці зуба, забарвлюється на чорно. Коли ж тепер пусти на забарвлений зуб сильну струю води, тоді навіть дуже сильна струя води не відбарвлює зуба, натомість вистане потягнути по зубі кілька разів щіточкою, і осад зникне.

Як виявили досліді, щіточка — це єдиний найкращий засіб до чищення зубів. Вона не повинна бути ані за тверда, ані за м'яка, невелика, з гнучким волосом. Чистити треба від ясен до краю зубів, горішні зуби згори на долину, долішні з долини догори, і то від сторони лиць і язика.

Таксамо треба чистити щіточкою ясна, щоб через те їх зміцнити.

Як помічних засобів до чищення зубів вживають часто всяких порошків та паст. Порошок до зубів — це мелена крейда з додатком м'ятого олійку для запаху. Крім цього порошок до зубів не повинен мати більше пияких домішок, бо всякі гостріші додатки звичайно здирають шкливо зуба, а хемічні субстанції можуть поважно ушкодити зуб.

Пасту до зубів мають у своєму складі мило, крейду, гліцерину та пумекс. Зате нема і не потрібно в пастах ніяких дезинфекційних засобів, бо ціл зубної пасту вичистити, не дезинфектувати.

Багато дослідників кажуть,

що не треба брати поважно реклами, що паста до зубів розпускає та усуває зубний камінь чи вибілює зуби. Паста має тільки відчистити зуби від осаду з рештки корму.

Багато людей вживають до чищення зубів так званих виколувачів, себто малих плоских трісочок. Такого "чищення" треба виминати, бо коли хтось вживає виколувачів, то це вже знак, що його зуби не в порядку. Люде, що мають здорові і цілі ясна і зуби, не потребують виколувачів. Коли ж по їдженні заходить потреба вжити виколувача, то це знак, що зуби треба піддати оглядинам лікаря-дентиста, який звичайно стверджує у таких випадках ушкодження чи інші схворіння зубів та ясен.

До цього видно, яке велике значіння для здоровля мають чисті зуби. Чищення зубів має ще тим більше значіння, що нинішня кухня, головно у великих містах, через свої гострі приправи, дуже легко нищить зуби і тому по великих містах так багато людей має зіпсуті зуби.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

(Докінчення з стор. 3)

обовязки, щедро жертвував на народні цілі і любив свою організацію. Здобув собі пошану в громаді і в товаристві. Смерть прийшла несподівано: пішов спати і більше не встав. Була це хвороба серця. Покійний оставив дочку і зятя, Чеслава і Михайло Мокрий. Похорон відбувся в неділю, 6-го квітня, так що велике число людей відправило покійного на вічний відпочинок.

Нехай Тобі, добрий Товаришу, сіра земля буде пером, та вічна Тобі пам'ять.

Павло Цюпка

Кожний український робітник в Америці і Канаді повинен читати Народну Волю.

ЗБОРИ ВІДІЛІВ УКР. РОБ. СОЮЗА

ВІДІЛ 28, НЬО ЙОРК, Н. Й. Місячні і передоконвенційні збори в суботу, 3 травня, в 8-й веч., при 334 1ст 14-та вул. Проситься всіх прийти на час.

В. Бербець, секр.

ВІДІЛ 32, ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Збори в неділю, 4 травня, в 12:30 в полудне, в домі Українських Горожан на Френкліні вул. Проситься всіх прийти Т. Радиский, секр.

ВІДІЛ 41, ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Збори в неділю, 4 травня, в 11-й веч. перед полуднем, в домі Української Громади, при 23 і Браун вул. Проситься всіх прийти А. Семенюк, секр.

ASSEMBLY 55, CHICAGO, ILL. Regular meeting will be held Sunday, May 4th, 3:00 p. m., at 940 W. 33rd Street. All members are requested to attend. Discussion of important matters will take place. Anna Hawrysz, secretary

ВІДІЛ 58, ЧОРЧВІЛ, Н. Й. Збори в неділю, 4 травня, в 2-й полов., в домі т. Юрка Бойка, Пайн Гіл Роуд, Спенсерпорт. Проситься всіх прийти, бо є важкі справи. В. Коломиець, секр.

ВІДІЛ 82, БРУКЛИН, Н. Й. Збори в суботу, 3 травня, в 8-й веч., при 724 Ленард Стріт. Проситься всіх прийти. Хто не приїде, буде караний по статуті. М. Андрійко, секр.

ВІДІЛ 86, ЧИКАГО, ІЛЛ. Збори в суботу, 3 травня, в 7:30 веч., там, де все. Секр.

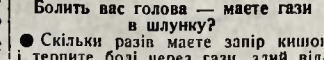
ВІДІЛ 130, НЬО ЙОРК, Н. Й. Збори

в суботу, 3 травня, в 8-й веч., при 46 1ст Сема вулиця. Ю. Кафтан, секр.

ВІДІЛ 186, БАУНД БРУК, Н. ДЖ. Збори в неділю, 4 травня, в 4-й полов., на Норт Стріт. Проситься усіх членів і членкинь прийти, бо маємо полагодити дуже важку справу. Гр. Семчишин, секр.

ПОЧУВАЄТЕСЬ ЗЛЕ — НЕ МАЄТЕ ЗАПАЛУ ДО ЖИТТЯ?

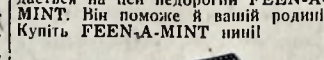
Болить вас голова — маєте газу в шлунку? Скільки разів маєте запір кишок і терпите біль через газу, злий відділ, нудоту під нестриваності, виййте FEEN-A-MINT. Це розвільняюча жвачка, котра має добрий смак, порадить вам на запір легко, а певно. Заживайте перед спанням — а рано почувайте полєкшу й ви знову будете почуватися добре. Мільйони людей — молодих і старих, покладається на цей недорогий FEEN-A-MINT. Він поможе й вашій родині. Купіть FEEN-A-MINT нині!

10¢

ВІДІЛ 248, ЛІ СЕНТЕР, Н. Й. Збори в неділю, 4 травня, в 1-й полов., в домі т. Гриня Смерда. Проситься всіх прийти на час і заплатити свої вкладки до Союзу і місцевої каси. Хто не заплатить, то з такого члена не буде висланий розмет. Щоб потім не було нарікання. Г. Мельничук, секр.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ ПОГРЕБНИК на Філадельфію й околиці

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ Cor. Franklin & Brown Sts., Philadelphia, Pa. Tel.: Market 1320 ОБСЛУГА В ДЕНІ В НОЧІ

ЗМІНА АДРЕСИ

Відділ _____

Ім'я _____

Вулиця _____

Місто _____

СТАРА АДРЕСА:

НОВА АДРЕСА:

Вулиця _____

Місто _____

Пря зміні адреси треба подати число відділу і залучити 10 центів на кошт зміни.

NARODNA WOLA,

524 Olive Street, Scranton, Pa.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ

7 ВЕЛИКИХ, 12-ЦАЛЕВИХ РЕКОРДІВ ЗА \$5.00

Користайте з нагоди

68940 Великий, Страстна Патіяна і Суб. Печенія Паски. — Гал. Трупа.

68941 Великий, Воскресіння Христова. Свячени Паски. — Гал. Трупа.

68942 Великий, Гайки (на дві сторони). — Співає Гал. Трупа.

70001 Христос Воскрес. Сягасно заспіваймо. — Співає М. Зазуляк.

81501 Ангел Воляше. Воскрес Ісус. Христос Воскрес. — Хор Фатюка.

70003 Отче Наш. Вірую во Єдиного Бога. — Співає М. Зазуляк.

70004 Укр. христини (на дві сторони). — Спів і орх. Гуменюка.

70005 Укр. празник (на дві сторони). — Спів і орх. Гуменюка.

70006 Парубки в коршмі (на дві сторони). — Спів і орхестра.

70007 Український бал в Америці. — Жуковський і Красноська.

70008 Ярмарок в Старім Краю (на 2 ст.). — Жуковський-Красноська.

70009 Українське весілля в Америці (2 сторони). — Спів і орхестра.

70010 Заповіт. Ура у бій. Хто за нами. — Хор ім. Лисенка.

70012 Лемківське весілля (дві сторони). — Лемківське Тріо і Орх.

70015 Вечерини на Україні. Ч. 1-2. — Український Хор.

70016 Вечерини на Україні. Ч. 3-4. — Український Хор.

70018 Весілля в Галичині (на 2 сторони). — Жуковський з туртом.

70015 Вечерини Нічницького, ч. 1-2. — Симфонічна орхестра.

70016 Вечерини Нічницького, ч. 3-4. — Симфонічна орхестра.

59045 Ой, де ти м'я поведеш. Моя мила з чорними очима. — Спів. Хор.

59047 Пісня сирітка Мареса. Сілий лірик. — Сільська Трупа.

59066 Чне то полєнок. Поточок, бистра річенка. — Хор — соліст.

59067 Гулянка і Сон. — Співає Український Національний Хор.

59079 Неси м'я коню. Лучка, зелена долино. — Мужеський хор.

59080 Пісня о Довбуші і Бондарівій. — Арт. Сільська Трупа.

68972 Пісня жєнців. Пісня майнерів. — Галицька Трупа.

68973 Пісня косарів. Пісня рубачів. — Галицька Трупа.

68984 Ой на Івана, ой на Купала (дві стор.). — Арт. Трупа.

68985 Зелени Свята (на дві сторони). — Артистична Трупа.

71000 Новий Рік (на дві сторони). — Арт. Сільська Трупа.

71002 Пийки Полоскозуби. Пісня Блюха. — Панико Терлиця-Челядь.

72005 Весілля: Плет. вінка. Розпаління коси. — Драм. Дружина.

72006 Благословення родичів. Ларования і коровар. — Драм. Дружина.

72007 Весілля. Вінчання-Пожевлення. — Драматична Дружина.

72013 Пошлюбна гостина і Весілля забавна. — Драм. Дружина.

72014 Забирають молоду. Чоловік і жінка. — Драматична Дружина.

70017 О хто, хто, Николай любить (на 2 стор.). — Співає М. Зазуляк.

68890 Різдво. Сянта Різдвяна Вечера. — Спів. Галицька Трупа.

68891 Шедрий Вєір. Йордан. — Представлено Галицькою Трупою.

70011 Різдвяний Вертеп (на 2 стор.). — Спів і орх. Гуменюка.

70013 Слава в Вишних. Весельська. Над-Вифлеємом. — Хор Лисенка.

68780 Єлизавета — полька. 3 Раю — нальч. Чеська орхестра.

66000 Ніч у Львові і Ніч у Варшаві. — Вальс. — Народна Орх.

68911 Сестра — полька. Чупай — вальс. — Гармоністи.

Ті великі українські 12-цалєві рекорди продаються по \$1.25 одна, але ми на короткий час даємо вам нагоду набути сім (7) рекордів тільки за п'ять (\$5) доларів. Менше від 7 не вишлемо. Спішіть за замовленням, бо запас невеликий. Вибєрті сім рекордів, пришліть у листі їх номери і "Мон-Ордер" на \$5 доларів, а рекорди будуть Вам зараз вислані. Другої такої нагоди в Америці не буде.

NARODNA WOLA

524 OLIVE STREET

SCRANTON, PA.

By NICK NICHOLS

PETER PEN

